Eduskunnan verojaostolle

Luonnonvarakeskuksen (Luke) lausunnossa (21.6.2016) arvioitiin metsälahjavähennystä metsätilojen sukupolvenvaihdosten edistämistapana suhteessa taustalla oleviin tavoitteisiin. Koska lopullisessa hallituksen esityksessä (HE 158/2016 vp) edistämistapa on säilynyt joistakin pienistä muutoksista huolimatta ennallaan, Luken lausunnon pääsanoma säilyy ennallaan.

1. Metsälahjavähennyksellä toteutettava sukupolvenvaihdoshuojennus ei edistä metsänomistajan toimeentulon näkökulmasta kestävää metsätaloutta ja jatkuvuutta. Metsälahjavähennyksen *täysimääräinen käyttö* saattaisi tarkoittaa sitä, että yksittäisen metsänomistajasukupolven aikana ensimmäiset 5-15 vuotta hakataan jopa normaalisti kasvatettaviksikin tarkoitetut puustot ja loput 15-25 vuotta tehdään tappiota. Metsätuloista riippumattomille metsänomistajille tai lisämetsän ostossa tällainen tulojen ajoittuminen ei välttämättä ole ongelma, mutta metsätuloilla osittainkin eläville metsänomistajille se on ongelma.
2. Perustuslain näkökulmasta metsälahjavähennyksessä on merkittävä yhdenvertaisuusongelma lahjojen ja perintöjen välillä, kun perintösaantoon ei kohdistu minkäänlaista huojennusta. Merkittävä yhdenvertaisuusongelma on myös lahjaverotuksen I- ja II-veroluokkien välillä, koska II-veroluokassa hakkuumahdollisuudet eivät riitä metsälahjavähennyksen hyödyntämiseen.
3. Hallituksen esityksessä metsälahjavähennystä on perusteltu metsäpoliittisesti, lähinnä lyhyen ajan puuntarjonnan lisäyksen näkökulmasta. Esityksessä mainittujen Tuorin ja Ojasen perustuslain yhdenvertaisuusnäkökohtiin perustuvien lausuntojen perusteella metsänomistajien sukupolvenvaihdoksia voidaan edistää verotuksessa *metsäpoliittisin perustein*, jos edistämiskeino koskee metsänomistajien enemmistöä mahdollisimman suuren metsätaloudellisen vaikutuksen aikaan saamiseksi. Nykyisessä muodossaan metsälahjavähennys kuitenkin koskee metsänomistajien vähemmistöä, osin mielivaltaisesti. *Elinkeinopoliittisin perustein* voitaisiin edistää vain niitä metsänomistajia, joille metsätalous on riittävän merkittävää toimeentulon kannalta. Metsäpoliittisin perustein myönnettävän edun tulisi olla vähäisempi kuin elinkeinopoliittisin perustein myönnetty etu.
4. Toisen julkisuudessa esillä olleen keinon, metsävähennyksen käyttö sukupolvenvaihdosten edistämisessä perustuu pääasiassa luovutusvoiton verovapauteen metsätilaa lähisukulaiselle luovutettaessa. Vuoden 2008 metsävähennyksen laajentamisella on ollut metsätilojen hintoja korottava vaikutus. Jos metsätilojen hinnat nousevat, myös metsävähennyksen vaikutus vähentyy sukupolvenvaihdosten edistäjänä. Sama metsätilojen hintojen nousu on todennäköinen myös metsälahjavähennyksen tapauksessa ja silloin metsälahjavähennyksen vaikutus vähentyy.
5. Luken lausunnossa ja siinä viitatussa julkaisussa pyrittiin tuomaan esiin metsätilojen sukupolvenvaihdosratkaisua, joka olisi perustunut perintö- ja lahjaveron huojennukseen yhdistettynä yli sukupolvien jatkuvaan ja pakolliseen vähimmäiseuromääräiseen MYEL-vakuuttamiseen. Huojennus ei olisi riippunut MYELissä mainituista viitteellisistä metsäpinta-aloista. Huojennus olisi jätetty metsäpoliittisista syistä euromääräisesti vähäisemmäksi kuin maatiloilla ja yrityksissä.

Luken näkemyksen mukaan metsätaloutta ei tulisi käsitellä puhtaasti pääomasijoittamisena, koska kyse on tuotannollisesta ja moniulotteisesta toiminnasta. Metsäverotuksen tulisi säilyä johdonmukaisena, neutraalina ja oikeudenmukaisena kuten kilpailijamaissammekin. Hallituksen esitys metsälahjavähennykseksi ei edistä tätä tavoitetta. Lisäksi sen vaikutukset ovat erittäin vaikeasti arvioitavissa sekä yksittäisen metsänomistajan että kansantalouden kannalta.

Luonnonvarakeskus (Luke)
Viikinkaari 4
PL 2, 00791 Helsinki Puhelin 029 532 6000 Y-tunnus 0244629-2
luke.fi